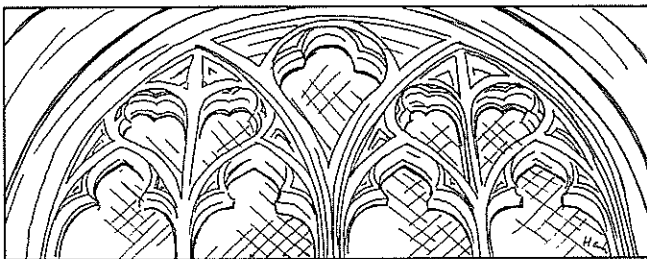

Artikel 1 1985

Een gebrandschilderd raam voor de St. Lambertuskerk in 1659

door

Alfons Bruekers

1659 was voor Nederweert een regelrecht rampjaar. Op de tweede juni van dat jaar, tussen tien en elf uur (vermoedelijk 's avonds) brandde de St. Lambertuskerk af. Pastoor Franciscus van der Borch, die toen bijna drie jaar in functie was in Nederweert, tekende in de parochiekroniek aan dat zowel kerk als toren geheel verwoest werden en dat het alles vernietigende vuur ook nog eens 28 huizen „in de straat” (de Kerkstraat) ten gronde richtte.¹⁾ Nog geen 70 jaar eerder, in 1592, was de kerk ook al eens door brand verwoest. De oorzaak was toen blikseminslag. Het herstel had verscheidene tientallen jaren in beslag genomen.

De oorzaak van de brand van 1659 is onbekend. Eén bron spreekt van „een onnoosel ongeluck”;²⁾

in een brief van de gezamenlijke „kerckmeesters en broermeesters der parochiaelder kercke binnen Nederweert” wordt gesproken over „een puer ongeluck”. Opmerkelijk is overigens wel dat zij in hun brief, die nog uit hetzelfde rampjaar dateert, als datum van de brand 3 juni opgeven.³⁾ Dat is dus een dag later dan wat pastoor Van der Borch ons laat weten. Daarom lijkt het niet onredelijk te veronderstellen dat de brand niet in de voormiddag maar in de avond van 2 juni, tussen tien en elf uur zoals we zagen, plaatsvond. De brand zal dan nog zeker tot de volgende dag, 3 juni dus, hebben voortgeduurd. Hoe het ook zij, de brand richtte in het kerkgebouw een enorme ravage aan. De klokken in de toren vielen omlaag in stukken en moesten opnieuw gegoten worden.⁴⁾ Door de grote hitte waren in de kerk zelf alle ramen gesprongen. Daarbij was ook een gebrandschilderd raam dat ooit eens door het Weerter Wollenambacht aan de kerk was geschonken.⁵⁾ Dit reeds in 1324 bestaande en in 1378 officieel opgerichte gilde bezat lakenhallen in Antwerpen en Bergen op Zoom voor de verkoop van het eertijds beroemde Weerter laken. Omdat men er in Nederweert van overtuigd was dat de werkmeesters van het

Wollenambacht – net zoals hun voorzaten dat vroeger waren geweest – opnieuw genegen zouden zijn om aan de kerk ter ere Gods een nieuw gebrandschilderd raam te schenken, wendden de kerk- en broedermeesters zich per brief tot het gilde. Op de 13e november 1659 stemden de „*sestyen mannen der wollen zegel caemere*” (een soort College van Bestuur) in met dat voorstel.⁶⁾

Tot wanneer dat nieuwe raam de kerk gesierd heeft is onbekend. Langer dan tot 1841 zal dat wel niet geweest zijn, want in dat jaar werd het oude kerkgebouw grotendeels afgebroken om plaats te maken voor een ruimere nieuwbouw.

Noten

- 1) Rijksarchief in Limburg, Archief parochie Nederweert inv.nr. 1
- 2) Rijksarchief in Limburg, Archief Schepenbank Nederweert, inv.nr. 29 (post in de gemeenterekening van 1659)
- 3) Rijksarchief in Limburg, Archief Schepenbank Nederweert, inv.nr. 24
- 4) zie 2)
- 5) zie 3)
- 6) idem